Ανάγκη για ανθρώπινη επαφή (Μητροπολίτης Σουρόζ Αντώνιος Bloom (†))

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 6 Μαρτίου, 2019

Όταν οι άνθρωποι πάσχουν από κάποια **ψυχική ασθένεια ή από γεροντική άνοια**, πολύ συχνά **εγκαταλείπονται** στην τύχη τους και η κατάστασή τους επιδεινώνεται, διότι παύουν πια να χρησιμοποιούν ό,τι τους έχει απομείνει από τη ζωτικότητα τους, τις νοητικές τους δυνάμεις, την αντίληψή τους.

Έτσι χειροτερεύουν προκαταβολικά, ενώ δεν θα ήταν απαραίτητο να συμβεί αυτό.

Όταν, λοιπόν, κάποιος αρχίζει σταδιακά και χάνει τη μνήμη του, την οξύτητα του πνεύματος του κ.λ.π., πρέπει αυτό ακριβώς να κάνουμε: να καθίσουμε και να του μιλάμε, να επικοινωνούμε όσο το δυνατόν περισσότερο, στο βαθμό των ικανοτήτων που του έχουν απομείνει.

Όχι προσπαθώντας να επαναφέρουμε τον ασθενή σε μια κατάσταση που δεν μπορεί να επανέλθει, όχι προσπαθώντας να τον πιέσουμε πέρα από τις δυνατότητές του, διότι αυτό φέρνει απελπισία, αλλά **να μείνουμε στο δικό του επίπεδο και να χρησιμοποιήσουμε όλες τις δυνατότητες που υπάρχουν για συζήτηση, επαφή, οπτικά ερεθίσματα**.

Αυτό είναι το ένα θέμα. Όσο για τους **σχιζοφρενείς ή τους ψυχικά πάσχοντες** γενικότερα, έχω δύο παραδείγματα που μου είχαν κάνει μεγάλη εντύπωση. Όταν εργαζόμουν σε ένα γαλλικό ψυχιατρείο, συνάντησα μια Αμερικανίδα ψυχίατρο με την οποία είχα την ευκαιρία να συζητήσω πάνω στο θέμα της ψυχικής ασθένειας. Και μου είπε την εξής ιστορία: Την εποχή που έκανε την ειδικότητά της είχαν ένα ασθενή, σχιζοφρενή, που τον είχαν βάλει σε απομόνωση.

Ο καθηγητής είπε σε έναν από τους ειδικευόμενους φοιτητές:

“Πήγαινε να καθίσεις με αυτό τον άνθρωπο όσο αντέχουν τα νεύρα σου”.

Ο νέος ρώτησε: “Για πόσες ώρες;”. “Τέσσερις, πέντε ώρες την ημέρα”. “Μα, προς τι;”. “Απλώς κάτσε”.

Και ο νεαρός φοιτητής κάθισε για λίγο, αλλά δεν το άντεξε. Βγήκε και είπε στον καθηγητή του: “Δεν μπορώ”.

Και ο καθηγητής του απάντησε: “Αυτή είναι η μόνη θεραπεία που μπορώ να προσφέρω στον άνθρωπο αυτόν, κι εσύ την αρνείσαι”.

Δοκίμασε λοιπόν ξανά ο φοιτητής, κάθισε για περίπου τρεις εβδομάδες και στο τέλος αυτός ο άνθρωπος που ήταν εντελώς κλεισμένος στον εαυτό του γύρισε και του μίλησε.

Είχα κι εγώ την ίδια εμπειρία, πάλι στη Γαλλία, με κάποιον ασθενή που βρισκόταν

για αρκετές βδομάδες στο νοσοκομείο χωρίς να ανταποκρίνεται σε τίποτε, ερωτήσεις, προτροπές κ.λ.π.

Παρέμενε βουβός. Και είπα στον επικεφαλή:

“Θα σε πειραζε αν απλώς καθόμουν μαζί του;”. Σήκωσε τους ώμους αδιάφορα, θα το έκανα την ημέρα της αργίας μου κι έτσι δεν τον ένοιαζε.

Κάθισα, λοιπόν, και τον κοίταζα αυτόν τον άνδρα, κι αυτός καθόταν επίσης και κοιταζόμασταν.

Έκατσα εκεί κάπου 10 ώρες -είμαι, ξέρετε, υπομονετικός άνθρωπος!- και μετά, στο τέλος της δέκατης ώρας, ξαφνικά είπε:

“Και γιατί κάθεσαι εδώ;”.

Του είπα: “Γιατί μου αρέσει να κάθομαι μαζί σου”. “Και γιατί;”, ρώτησε, και συνέχισε, κι αυτό ήταν **η αρχή της θεραπείας του**.

Δεν θέλω να πω ότι μπορεί κανείς να θεραπεύσει τους σχιζοφρενείς καθισμένος με τις ώρες δίπλα τους, δεν είμαι τόσο αφελής.

Αυτό που θέλω να πω είναι ότι **ίσως να επιβραδυνόταν η πνευματική και συναισθηματική κατάπτωση πάρα πολλών ανθρώπων, αν καθόταν κάποιος μαζί τους, αντί να θεωρούμε ότι, εφόσον έχουν τροφή, καθαριότητα και τις βασικές φροντίδες, έχουν και όλα όσα χρειάζονται.**

Όχι! Χρειάζονται **ανθρώπινη επαφή**, χρειάζονται **ανθρωπισμό**.

Κι έτσι είναι. Όταν ένας άνθρωπος δεν φαίνεται ότι μπορεί να επικοινωνήσει καθόλου, αν καθίσεις και **του κρατήσεις το χέρι**, θα του έχεις προσφέρει κάτι. Τα άτομα αυτά δεν μπορούν να σου πουν αν τους αρέσει ή όχι.

Αλλά θα υπάρξει μια στιγμή που θα αντιδράσουν και τότε θα ξέρεις ότι δεν έχασες τον χρόνο σου με το να κάθεσαι κοντά τους.

Κι αν αναλογιστούμε τον χρόνο που σπαταλούμε έτσι κι αλλιώς, γιατί να μην τον σπαταλήσουμε με θετικό τρόπο, γιατί να μην κάνουμε τις άχρηστες σκέψεις ή και τις χρήσιμες σκέψεις μας καθισμένοι δίπλα σε κάποιον που χρειάζεται τη φυσική μας παρουσία, παρά να κάνουμε το ίδιο σε μια πολυθρόνα, κοιτώντας μια συσκευή τηλεόρασης την οποία ούτε καν προσέχουμε;

“Dementia and mental Illness”
(Transcribed from an audio tape)
(Μητροπολίτης Αντώνιος του Σουρόζ, "Ο ΕΑΥΤΟΣ ΜΑΣ και Ο ΑΛΛΟΣ, στοχασμοί για τις ανθρώπινες σχέσεις", εκδ. "Πορφύρα", σελ. 36-39)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: askitikon.eu*)*